

Марія ІЩЕНКО,
orcid.org/0000-0003-4425-5737
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови в судноводінні
Херсонської державної морської академії
(Херсон, Україна) mariiaishchenko2023@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ МОРСЬКИХ ЗАКЛАДАХ

У статті визначено практичну необхідність переходу від традиційних методів оффлайн навчання іноземної мови до інноваційних форм і методів дистанційного навчання, охарактеризовані основні ефективні ресурси для досягнення цілей у викладанні англійської мови у вищих морських закладах.

Було визначено, що дистанційне навчання передбачає надання учбового матеріалу студентам, інтерактивну співпрацю викладача і студентів, надання консультацій студентам, контроль успішності студента.

На основі власного досвіду та досвіду колег встановлені основні переваги та недоліки дистанційного навчання, а саме можливість навчатись будь-де маючи стабільний інтернет, але можуть виникати проблеми, які пов'язані з відсутністю достатнього зорового контакту між студентами та викладачем, а також недостатнім контролем над виконанням вправ або тестових завдань.

Проаналізовано можливості, які надають дистанційні освітні технології та показані типові приклади вправ з їх застосуванням на заняттях курсу «Морська англійська мова».

У публікації визначені основні ефективні ресурси для викладання, а саме Zoom, Google Meet, основні платформи – Moodle, охарактеризовані основні можливості онлайн дошок (Miro, Figma).

У статті охарактеризовані основні можливості платформи Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment), яка дуже ефективна у виконанні завдань, тестів, вивченню матеріалу. Moodle – це система управління навчанням, яка орієнтована на організацію взаємодії між викладачем та студентами, а також може використовуватись для організації дистанційних курсів. Система Moodle активно використовується у ХДМА для підтримки навчального процесу очної і заочної форм навчання студентів.

Віртуальні дошки (Miro, Figma) є незамінними інструментами дистанційного навчання англійської мови, які спрощують процес сумісного використання навчального матеріалу.

Ми охарактеризували основні можливості онлайн дошок (Miro, Figma), а саме можливість працювати багатьом студентам одночасно, малювати, писати, використовуючи маркери, олівці, будувати таблиці, писати коментарі та переглядати відео.

Для викладача найбільш ефективним інструментом дошки Miro вважаємо функцію “Drag and Drop”, яка надає можливість працювати викладачу та студентам всієї групи одночасно над одним завданням.

Ключові слова: дистанційне навчання, освітні технології, онлайн дошки, вищі морські заклади.

Mariia ISHCENKO,
orcid.org/0000-0003-4425-5737
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the English Language Department for Deck Officers
Kherson State Maritime Academy
(Kherson, Ukraine) mariiaishchenko2023@gmail.com

USE OF DISTANCE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE IN HIGHER MARITIME INSTITUTIONS

The article identifies the practical necessity of changing from traditional offline methods of foreign language learning to innovative forms and methods of distance learning, characterizes the main effective resources for achieving goals in teaching English in higher maritime institutions.

It was determined that distance learning involves the provision of educational material to students, interactive cooperation between the teacher and students, provision of consultations to students, monitoring of student performance.

Based on our own experience and the experience of colleagues, the main advantages and disadvantages of distance learning have been established, namely the ability to study anywhere with a stable Internet, but problems may arise that are associated with the lack of sufficient visual contact between students and the teacher, as well as insufficient control over by performing exercises or test tasks.

The opportunities provided by distance educational technologies are analyzed and typical examples of exercises with their application are shown on "Maritime English" lessons.

The publication identifies the main effective resources for teaching, namely Zoom, Google Meet, the main platforms – Moodle, and describes the main capabilities of online boards (Miro, Figma).

The article describes the main capabilities of the Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) platform, which is very effective in completing tasks, tests, and studying the material. Moodle is a learning management system that is focused on organizing interaction between the teacher and students, and can also be used to organize distance courses. The Moodle system is actively used in the KSMA to support the educational process of full-time and correspondent forms of student education.

Virtual boards (Miro, Figma) are indispensable tools for distance learning of the English language, which simplify the process of compatible use of educational material.

We characterized the main capabilities of online boards (Miro, Figma), namely the ability to work with many students at the same time, draw, write using markers, pencils, build tables, write comments, and watch videos.

For the teacher, we consider the "Drag and Drop" function to be the most effective tool of the Miro board, which allows the teacher and students of the whole group to work on the same task at the same time.

Key words: distance learning, educational technologies, online boards, higher maritime institutions.

Постановка проблеми. Володіння іноземною мовою є однією з головних умов розвитку фахівців у професійній галузі і забезпечує їх особистісне зростання, для фахівців морської технічної сфери – невід’ємна умова при виконанні ними своїх посадових обов’язків відповідно до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (Конвенція ПДМНВ). Саме тому, основною метою мовної освіти в морському вузі є формування іншомовної комунікативної компетенції.

Активне запровадження технологій дистанційного навчання до навчального процесу є перспективним та надзвичайно актуальним напрямком розбудови сучасної вищої освіти, а також інтегрування до європейської, світової освіти.

Сьогодні фахівці розробляють програмне забезпечення для комп’ютерів та мобільних пристроїв, що полегшують вивчення багатьох предметів, у тому числі англійської мови.

Актуальність нашої роботи визначається практичною необхідністю переходу від традиційних методів оффлайн навчання іноземної мови до інноваційних форм і методів дистанційного навчання, та пошуку ефективних ресурсів для досягнення цілей навчального предмету.

Аналіз досліджень. Аналіз вивченої наукової літератури дозволяє зробити висновок, що досить багато уваги в дослідженнях вітчизняних і закордонних авторів присвячено характеристиці дистанційного навчання.

Питання дистанційного навчання у вищих навчальних закладах не є новим у педагогічній науці. Проблеми використання інформаційних технологій і електронних освітніх ресурсів у вищій школі знайшли свої відображення в роботах В.Ю. Бикова (Биков В.Ю., Кухаренко В.М., Сиротенко Н.Г., 2008: 324), В.М. Кухаренко (Кухаренко В.М., 2019: 307), Т.І. Коваль (Коваль Т.І.,

2001: С. 94–104), Я.Б. Сікора (Сікора Я.Б., 2016: С. 236–238).

Мета статті – проаналізувати можливості, які надають дистанційні освітні технології та показати типові приклади вправ з їх застосуванням.

Виклад основного матеріалу дослідження. Існує багато технологій навчання іноземної мови, які спрямовані на досягнення комунікативних цілей навчання. Найбільш інтенсивно застосовуються сьогодні комп’ютерні технології з використанням мережі Інтернет. Проте, слід зазначити, що у форматі звичайного режиму навчання іноземної мови, комп’ютерні технології використовуються переважно як додатковий засіб навчання.

Дуже стрімко здійснюється впровадження онлайн режиму до усіх сфер життя людей: спілкування, онлайн зустрічі, навчання, лекції. Для освітян це неймовірний виклик, тому що якісне викладання залишається пріоритетною метою.

Виділяють два формати дистанційного навчання: синхронний (онлайн-зустріч згідно фіксованого розкладу) та асинхронний (учні освоюють нові знання за своїм індивідуальним графіком, часто без обмежень за часом). Статистика показує, що заняття із застосуванням синхронного методу навчання значно ефективніші і, відповідно, більш затребувані порівняно з навчанням, що проводиться в асинхронному цифровому освітньому середовищі. Навчання відбувається у режимі реального часу і вимагає від викладача глибокого розуміння особливостей комунікації та володіння цілим комплексом спеціальних навичок.

Говорячи про дистанційне навчання, важливо зазначити його переваги та недоліки. Основними перевагами дистанційного навчання можемо виділити: 1) можливість навчатись будь-де, з будь-якої точки планети, маючи хороший інтернет, 2) економія часу на дорогу, 3) застосування сучасних інтерактивних технологій навчання, що підвищує

зацікавленість та мотивацію студентів, 4) викладачі мають можливість використати численні електронні ресурси під час заняття, якщо виникає необхідність.

До основних недоліків навчання можемо віднести 1) якість інтернет з'єднання, швидкість інтернету, 2) відсутність зорового контакту, 3) велика напруга на зір, 4) проблема утримання уваги студентів, вони можуть відволікатись (переглядати соціальні мережи, відповідати на повідомлення, перевіряти пошту), а вчитель не завжди може це проконтролювати, 5) складнощі в об'єктивному оцінюванні студентів та контролю, 6) неможливість реалізації вправ та гри, де потрібно пересуватись по аудиторії.

Дистанційне навчання передбачає наступні вимоги, а саме: – надання учбового матеріалу студентам, – інтерактивна співпраця викладача і студентів, – надання консультацій студентам, – контроль успішності студента.

Пріоритетним критерієм вибору інструментів для дистанційного навчання має бути відповідність поставленим цілям, за цим критерієм підбирається форма онлайн комунікації, а саме відеоконференція, чат, форум.

Найбільш розповсюдженими веб ресурси для дистанційного навчання вважається платформи Moodle, Google Classroom та ін. Для проведення занять у формі відеоконференції найбільш поширеними є Zoom, Skype, Google Meet.

Для проведення занять з морської англійської мови у ХДМА ми обрали платформу Zoom, яка надає можливість проведення онлайн конференцій, вебінарів. За допомогою цієї платформи здійснюється онлайн заняття в синхронному режимі.

Платформа Zoom надає своїм користувачам низку можливостей та переваг. Для організації дистанційного навчання та вивчення іноземної мови, ми можемо виділити основні переваги, а саме можливість демонстрації екрану з матеріалом, який пропонує викладач, а також демонстрація презентацій та постерів, які підготували студенти. Викладач має можливість включати відео та аудіо-матеріали, для формування фонетичних та лексичних навичок студентів.

Студенти під час заняття можуть проявляти активність, а саме підіймати руку для відповіді, уточнювати якусь інформацію, використовувати чат для взаємодії з викладачем та іншими студентами.

Ми не можемо не зазначити переваги використання інтерактивної дошки (whiteboard) під час занять, що дає змогу використовувати схеми,

малюнки, писати текст, а також використовувати дошку спільно зі студентами. Наприклад, вивчаючи тему «Bay-row-tier system», систему розташування контейнерів на борту судна, студенти можуть на дошці намалювати, зазначити та визначити де знаходиться контейнер. Або намалювати різні системи кріплення контейнерів та прокоментувати їх, інші студенти можуть уточнювати питання щодо кріплень.

Ще одна велика перевага платформи – breakout rooms, це кімнати для організації партнерської роботи студентів у парах або у декількох групах. Викладач може сам визначити скільки груп необхідно, автоматично або вручну може розміщувати студентів у групи або ж пари.

Студенти у групах можуть обговорювати дискусійні питання, також, наприклад, проводити інструктажі (briefings/debriefings) з безпечної роботи для кріплення контейнерів. Викладач може контролювати роботу студентів у групах, а саме доєднатись до будь-якої групи, задати додаткові питання, скорегувати роботу, контролювати комунікацію між студентами або ж студенти можуть викликати за потребою викладача на допомогу.

Платформа Zoom дає можливість також записати онлайн заняття, щоб учасники могли, якщо виникає потреба, переглянути урок, повторити матеріал.

На заняттях курсу «Морська англійська мова» у ХДМА викладачі і студенти успішно використовують платформу Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) для досягнення основних навчальних завдань. За допомогою платформи здійснюється також самостійна робота студентів, якщо вони, наприклад, знаходяться на практиці. Кожен семестр навчання складається з п'яти розділів (modules), які включають в себе уроки для синхронного навчання або самостійного, повторення (review), морські історії або кейси (Sea stories, MAR) з питаннями та завданнями до них, тести (Stop and checks), питання для перевірки засвоєння основного матеріалу розділу, та список слів (Word list) для вивчення та використання для кращого розуміння матеріалу.

Кожен викладач має свою індивідуальну сторінку для розміщення додаткового інтерактивного матеріалу курсів, на яких він викладає.

У освітан існує можливість використовувати на онлайн заняттях також віртуальні дошки, наприклад Miro, Figma, які надають багато можливостей для реалізації начального процесу, для наочної зацікавленості студентів. Для цього викладачу потрібно зареєструватись та надати посилання студентам для подальшого використання.

Дошки Miro та Figma призначені для спільної дистанційної роботи викладача та студентів. Вони можуть вміщувати величезну кількість інформації. Онлайн дошки мають безліч функцій та інструментів, а саме робота з ручкою, маркером, гумкою, кольоровими стікерами, створення різних схем, таблиць, написання тексту, коментарів, прикріплення різноманітних документів, додавання картинок, відео.

Використання віртуальних дошок може бути чудовим доповненням до використання платформи Moodle. Безперечним плюсом дошок є можливість одночасної роботи на дошках кількох людей. Викладач має змогу бачити дії кожного студента та стежити за його переміщеннями.

Наведемо приклади використання інтерактивних дошок на уроках англійської мови. Наприклад, використовуючи інструменти Стрілочки або Олівець, встановити відповідність:

Match the words with their definitions

1 rear a) a piece of metal fastened to a door, lid etc that allows it to swing open and shut

2 casting b) a flat piece of material, often rubber, placed between two surfaces so that steam, oil, gas etc cannot escape

3 hinge c) a strong upright piece of wood, metal etc that is fixed into the ground, especially to support something

4 sill d) the part of a car frame at the bottom of the doors

5 bar e) a flat piece of material, often rubber, placed between two surfaces so that steam, oil, gas etc cannot escape

6 gasket f) at or near the back of something, especially a vehicle

7 rail g) an object made by pouring liquid metal, plastic etc into a mould

8 post h) a small block of solid material that is longer than it is wide

Використовуючи технологію Drag and Drop встановіть слова у пропущені місця:

Fill in the gaps

ignition | visibility | raised | climb | care | segregated | safe | place | back injuries | fixing | bars

1 When working on deck, always wear high _____ clothing, safety shoes and a hard hat.

2 Never stand under a _____ container.

3 Take _____ climbing onto a lashing bridge.

4 The lashing bridge must be in a _____ condition to work.

5 All the lashing and lashing equipment must be in _____ and not left lying on the lashing bridge floor.

6 Dangerous goods of different categories have to be packaged and _____ as per the IMDG code.

7 No source of _____ should be allowed into or near to a place where dangerous goods containers or IMDG containers are stowed.

8 Safety of the personnel involves correct lashing procedure to avoid _____ and sprains.

9 Take care when _____ lashing rods, they can slip and strike someone

10 When working on the top or side of a container, use safe access equipment and never _____ containers.

Висновки. Отже, ми можемо визначити основні переваги дистанційного навчання, а саме можливість навчатись будь-де маючи стабільний інтернет, економія часу на дорогу, застосування сучасних інтерактивних технологій навчання, що підвищує зацікавленість та мотивацію студентів, викладачі мають можливість використати численні електронні ресурси під час заняття. Основними недоліками вважаємо якість інтернет з'єднання, швидкість інтернету, відсутність зорового контакту, велику напругу на зір, проблему утримання уваги студентів, вони можуть відволікатись, складнощі в об'єктивному оцінюванні студентів та контролю, неможливість реалізації вправ та гри, де потрібно пересуватись по аудиторії.

У публікації ми визначили основні ефективні ресурси для викладання, а саме Zoom, Google Meet, які надають можливість проводити навчання синхронно, робити запис заняття, демонструвати екран студентам для виконання завдань.

Досить ефективною вважаємо платформу Moodle, яка надає можливість виконувати завдання, тести, проходити матеріал. Ми охарактеризували основні можливості онлайн дошок (Miro, Figma), а саме можливість працювати багатьом студентам одночасно, малювати, писати, використовуючи маркери, олівці, будувати таблиці, писати коментарі та переглядати відео.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В.Ю., Кухаренко В.М., Сиротенко Н.Г. та ін. Технологія створення дистанційного курсу: навч. посіб., К. : Міленіум, 2008. 324 с.
2. Коваль Т. І. Реалізація технологій дистанційного навчання іноземних мов з використанням навчального середовища Moodle. Методика навчання іноземних мов майбутніх фахівців. Вип. 21. Ч. 6. 2001. С. 94–104.

3. Кухаренко В. М. Тьютор дистанційного та змішаного навчання : посібник. Київ: Міленіум, 2019. 307 с. 6.
4. Сікора Я. Б. Реалізація змішаного навчання у вищому навчальному закладі. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2016. Випуск 2 (39). С. 236–238

REFERENCES

1. Bykov V. Iu., Kukhareno V.M., Syrotenko N.H. (2008) ta in. Tekhnolohiia stvorennia dystantsiinoho kursu. [Distance course creation technology] navch. posib. – tutorial, K. : Milenium. 324 s. [in Ukrainian].
2. Koval T. I. (2001) Realizatsiia tekhnolohii dystantsiinoho navchannia inozemnykh mov z vykorystanniam navchalnoho seredovyscha Moodle. [Implementation of technologies for distance learning of foreign languages using the Moodle learning platform.] Metodyka navchannia inozemnykh mov maibutnikh fakhivtsiv. – Methods of teaching foreign languages to future specialists. Vyp. 21. Ch. 6. S. 94–104. [in Ukrainian].
3. Kukhareno V. M. (2009) Tiutor dystantsiinoho ta zmishanoho navchannia. [Tutor of distance and mixed learning] posibnyk. – manual Kyiv: Milenium, 307 s. 6. [in Ukrainian].
4. Sikora Ya. B. (2016) Realizatsiia zmishanoho navchannia u vyshchomu navchalnomu zakladi. [Implementation of blended learning in a higher educational institution] Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: «Pedagogika. Sotsialna robota». – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social work» Vypusk 2 (39). S. 236–238 [in Ukrainian].